

ANEKS DO PROGRAMU PROFILAKTYCZNO- WYCHOWAWCZEGO SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 397 W WARSZAWIE

Organizacja kształcenia, wychowania i opieki dla uczniów z Ukrainy

Rok szkolny 2021/2022

W związku z obecną sytuacją na Ukrainie uczniowie zza wschodniej granicy mogą kontynuować naukę w naszym kraju. Wojna i związane z nią przybycie uchodźców wymusiło podjęcie działań w zakresie kontynuowania nauki szkolnej dzieci i młodzieży na dwa sposoby, które będą stosowane jednocześnie. Pierwszy to łączenie się online z ukraińskimi szkołami, a drugi to wdrożenie do naszego systemu edukacji, gdzie realizowana jest polska podstawa programowa.

Z chwilą przyjęcia uczniów z Ukrainy do naszej placówki, dla udoskonalenia jakości kształcenia i komunikacji oraz wychowania i opieki, w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym wprowadza się następujące formy wsparcia i pomocy:

1. Pomoc uczniom w adaptacji do nowych warunków szkolnych - zajęcia integrujące prowadzone przez wychowawców, pedagoga.
2. Wdrażanie ucznia do funkcjonowania w środowisku lokalnym, poszerzanie wiedzy na temat środowiska lokalnego.
3. Diagnoza możliwości i potrzeb uczniów.
4. Dostosowanie form i metod pracy do indywidualnych potrzeb uczniów.
5. Objęcie indywidualną opieką uczniów mających trudności adaptacyjne w sferze kontaktów społecznych poprzez rozmowy indywidualne z uczniami, współpracę z pedagogiem, nauczycielami, rodzicami.
6. Integracja uczniów – pomoc koleżeńska w czasie lekcji i po lekcjach, zajęcia świetlicowe, organizowanie wycieczek klasowych, międzyklasowych oraz wspólnych imprez klasowych i szkolnych.
7. Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się, utrwalanie i zastosowanie w praktyce nabytych umiejętności - dodatkowe zajęcia z języka polskiego, wprowadzenie alternatywnych metod komunikacji z uczniami, słowniki z podstawowymi zwrotami.
8. Rozwijanie umiejętności uczenia się i motywacji do nauki, wzmacnianie poczucia własnej wartości.
9. Wspieranie i informowanie uczniów o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły i poza nią.

10. Współpraca nauczycieli, wychowawców i pedagoga w rozwiązywaniu problemów osobistych i społecznych uczniów z uwagi na barierę językową czy trudności w nauce.
11. Kreowanie prospołecznych postaw względem nowych uczniów, rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie i szkole.
12. Przeciwdziałanie wszelkim objawom nietolerancji wobec odmienności – profilaktyka i edukacja antydyskryminacyjna.
13. Promowanie u uczniów postaw empatycznych i altruistycznych, wzajemnej przyjaźni, poczucia więzi, zaufania.
14. Podejmowanie działań na rzecz osób z Ukrainy w celu poprawy ich sytuacji materialnej, promowanie wrażliwości wobec uczniów i ich potrzeb - akcje charytatywne, udzielanie pomocy w codziennych sytuacjach szkolnych.
15. Kształtowanie postawy patriotycznej poprzez poznanie symboli narodowych Polski i Ukrainy, poznanie zwyczajów towarzyszącym świętom narodowym, religijnym i świeckim w Polsce i w Ukrainie, wpajanie szacunku dla tradycji narodowych.
16. Przygotowanie uczniów ósmej klasy do dalszego kształcenia. Poszerzanie wiedzy związanej z wyborem szkoły i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych predyspozycji i uzdolnień uczniów.

Etapy adaptacji i formy wsparcia uczniów z Ukrainy oferowane przez szkołę i wychowawcę

Włączenie uczniów pochodzących z Ukrainy do edukacji w polskiej szkole jest wyzwaniem dla wychowawcy, nauczycieli oraz uczniów. Integrację z dziećmi cudzoziemskimi można podzielić na cztery etapy. Najbardziej trzeba skupić się na integracji nowych uczniów z klasą. Jest to to najważniejszy etap, ponieważ komfort psychiczny dziecka i nawiązanie dobrych relacji z rówieśnikami, stworzy sprzyjającą atmosferę do osiągnięcia sukcesów edukacyjnych.

Etap 1. Zapoznanie się z uczniem, jego rodziną oraz kulturą uczniów cudzoziemskich

W pierwszej kolejności należy poznać ucznia i jego rodzinę, zapytać czym interesuje się dziecko, jakie ma uzdolnienia. Z czasem można to wykorzystać, żeby wzmocnić pozycję ucznia w klasie.

Warto, aby wychowawca przynajmniej w minimalnym stopniu zapoznał się z kulturą ukraińską. Może się wydawać, że kultura polska i ukraińska są do siebie podobne z uwagi na

wspólne, słowiańskie pochodzenie. Jednak mimo wielu podobieństw, istnieją między nimi istotne różnice, z których warto zdawać sobie sprawę.

Warto dowiedzieć się, z której części Ukrainy pochodzi uczeń. Jeżeli okaże się, że jest z zachodniej części kraju, graniczącej z Polską, to można się spodziewać, że szybciej przyswoi język i będzie wiedział więcej na temat kultury polskiej. Świadomość kultury polskiej przyspiesza proces kształcenia dzieci cudzoziemskich.

Zapoznając się z kulturą ukraińską, warto dowiedzieć się o kwestiach łączących Ukraińców i Polaków. Wszystkie pozytywne podobieństwa przydadzą się podczas przygotowywania klasy na przyjęcie do szkoły uczniów cudzoziemskich.

Wychowawca powinien być także przygotowany na incydenty związane z niewłaściwymi zachowaniami. W takiej sytuacji trzeba porozmawiać z uczniem, który obraża obcokrajowca. Można także poprosić historyka o przeprowadzenie lekcji na temat stosunków polsko-ukraińskich lub pedagoga szkolnego o przeprowadzenie zajęć na temat tolerancji i ksenofobii.

Etap 2. Uczeń z Ukrainy integruje się z klasą

Integracja z klasą jest najważniejszą i zarazem najtrudniejszą częścią pracy dla wychowawcy. Jeżeli uczeń zintegruje się z zespołem klasowym, będzie czuł się bezpiecznie, będzie osiągał lepsze wyniki w nauce oraz uzyska wsparcie rówieśników.

Przygotowanie klasy na przyjęcie nowego ucznia można zacząć od lekcji wychowawczej na której będą poruszane tematy tolerancji, różnic kulturowych. Warto dać uczniom możliwość zadawania pytań. Może być tak, że uczniowie z domu wynieśli jakieś negatywne skojarzenia, a wychowawca będzie miał możliwość wytłumaczyć wszystkie wątpliwości. Dodatkowo, można poprosić jednego z uczniów o wsparcie i przydzielić mu za zadanie oprowadzenie ucznia - obcokrajowca po szkole. Zazwyczaj dzieci są bardzo podekscytowane pojawieniem się kogoś nowego w klasie, więc prawdopodobnie będą chętnie opiekować się nowym uczniem.

Etap 3. Nauczyciele zwracają uwagę na sukcesy w szkole

Nauka ucznia – obcokrajowca wymaga indywidualnego podejścia od każdego nauczyciela. Najprawdopodobniej, największe trudności będzie sprawiać nauka języka polskiego, natomiast uczeń może być uzdolniony w kierunku matematycznym lub języku angielskim, co należy wyróżniać, dodając dziecku pewności siebie.

Podkreślając zdolności ucznia – obcokrajowca w innych przedmiotach, stawiamy akcent na jego mocne strony, dziecko nie ma wtedy poczucia bezradności, nieustannej porażki, jest bardziej zmotywowane do nauki.

Warto by nauczyciele pracujący z dziećmi cudzoziemskimi kierowali się kilkoma zasadami:

- przygotowywać krótkie, jasne i proste streszczenia lektur i innych tekstów, dostosowując je do poziomu znajomości języka polskiego przez ucznia,
- akceptować i chwalić każdą prawidłową odpowiedź ucznia (nawet jednowyrazową, czy nie do końca poprawną gramatycznie),
- w wypowiedziach pisemnych oceniać komunikatywność (dopuszczać występowanie błędów językowych),
- stosować język instrukcji – krótkie, proste, jasne komunikaty oraz krótkie pytania (np. Kiedy i gdzie toczy się akcja utworu? Kto jest bohaterem? Jaki jest bohater?),
- umożliwić korzystanie podczas lekcji ze słownika dwujęzycznego,
- pozwolić uczniowi na zadawanie pytań pomocniczych,
- pamiętać, by nie przywiązywać zbyt wielkiej wagi do poprawności językowej wypowiedzi ucznia – ciągłe poprawianie może stać się przyczyną stresu, a w efekcie spowodować blokadę komunikacyjną między nauczycielem a uczniem,
- angażować uczniów w pomoc koleżeńską w klasie, po lekcjach, podczas zajęć świetlicowych – takie praktyki służą też integracji uczniów.

Etap 4. Wszyscy nauczyciele współpracują z rodzicami

Istotnym filarem w edukacji ucznia – obcokrajowca jest współpraca z jego rodziną. Rodzice są dużym wsparciem dla dziecka, które znalazło się nowej sytuacji. Dziecko może podzielić się z nimi swoimi zmartwieniami, postrzeganiem nowej szkoły, opowiedzieć o relacjach z rówieśnikami znacznie łatwiej, ponieważ używają tego samego języka.

To często od rodziców możemy dowiedzieć się, jak uczeń naprawdę czuje się w nowym miejscu, zareagować, jeżeli dzieje się coś niepokojącego. Warto również angażować rodziców ucznia do różnych szkolnych przedsięwzięć, integrując w ten sposób rodziców.

Przyjęcie do szkoły ucznia pochodzącego z Ukrainy jest dużym wyzwaniem dla całej szkoły, natomiast jeżeli się do niego przygotujemy, to unikniemy niezręcznych sytuacji, problemów wychowawczych, a nowy uczeń szybciej zintegruje się z klasą.